

Posudek

diplomové práce Jany Netolické *Postavení Ducha svatého v Trojici a v církvi*, předložené na systematické katedře UK ETF v Praze v roce 2006.

Práce čítající 80 stran obsahuje úvod, pět neočíslovaných kapitol (očíslovány jsou jen jejich „závěry“) a seznam literatury. Jednotlivé kapitoly sledují základní formativní epochy křesťanského myšlení, zaměřují se na reflexi pneumatologické problematiky, a tuto reflexi bohatě dokumentují (tato dokumentace tvoří zhruba 15% textu). První kapitola nese název „Bible, apokryfy a raně křesťanská literatura“ a je rozdělena na dvě části („židovské dědictví“ a „počátky křesťanské literatury“). Další kapitoly se zabývají proměnami pneumatologie v „patristice“, ve „středověké teologii“, v „reformaci“ a v epoše „od osvícenství až po současnost“, a tento vývoj sledují na dvojicích vybraných reprezentantů. Každá z těchto kapitol má stejnou strukturu: stručně jednotlivé protagonisty představuje, charakterizuje jejich dílo a z tohoto díla přináší ukázky. Každá také končí závěrečnou bilancí (v jejímž záhlaví jsou použita slova z Nicejsko-cařihradského vyznání víry), přičemž závěr poslední (5.) kapitoly je zároveň bilancí celkovou. Práci uzavírá tematicky členěný seznam literatury.

Hodnocení:

Práce je přehledná, grafická úprava je vynalézavá, prohršky proti pravidlům českého pravopisu jsou nepodstatné. Je to pokus o elementární zmapování dějin křesťanské reflexe v jejich celku, což je ze systematicko-teologického hlediska legitimní zadání. Autorka se přitom nesnaží zohlednit úplně všechno, ale soustředí se na to, co pokládá za problematiku ústřední: pojem Ducha jako osoby a s tím spojenou otázku vztahu mezi osobami Trojice na straně jedné, a otázku působení (resp. „postavení“) Ducha svatého v církvi.

V tom, co lze považovat za určité klady práce, jsou ovšem někdy zároveň i její základní problémy:

I souhrnný a volně pojatý přehled by mohl přinášet nové a svěží pohledy. Předložená práce nám v tomto zůstává něco dlužná, i když autorka průběžně i v závěrech předkládané pohledy vykládá a komentuje. Témata, na něž se zvláště soustředí, jsou trochu disparátní: jedno (otázka vztahu osob) se týká Trojice „imanentní“, druhé (působení Ducha v církvi) lze tematizovat jen v kontextu Trojice „ekonomické“. Dvojice postav zastupující různé epochy jsou voleny spíše nahodile. Roberto Bellarmino je zajímavou protiváhou Kalvína opravdu jen jako reprezentant epochy, jež přinesla rozdělení; těžko může obstát jako zástupce „Reformace“ jako takové. (Autorka nezaměřila, že tento jezuitský hodnostář zastupoval Řím proti Galileovi, už nám však nesdělila, že byl i tím, kdo rozhodl o smrti Giordana Bruna.) Celá ta kapitola vyznívá trochu povrchně, radikálové reformace jsou líčeny příliš schematicky, byť právě vnitřní konflikty v reformačním táboře skýtaly příležitost pojednat o působení Ducha v církvi zevrubněji. Volba představitelů nejmladší epochy, sahající až do současnosti, mohla být trochu „ekumeničtější“. Zvolená dvojice Barth (reformovaný) a Pannenberg (luterán) zastupuje sice dvě výrazně se odlišující teologické pozice, autorka však podstatu tohoto odlišení nijak nereflektuje. Příslušné části kréda citovaného v záhlaví jednotlivých „závěrů“ nemají většinou k daným epochám žádný specifický vztah.

Práce má přesto z hlediska dané disciplíny svoji hodnotu a lze ji doporučit k obhajobě s předběžným oceněním stupněm C.

V Praze dne 1. 2. 2007

Petr Macek